

Lp Ingeri Luik-Tamme
Vandeadvokaat
Lp Vitali Šipilov
Vandeadvokaat
Advokaadibüroo TGS Baltic AS
menetlus@tgsbaltic.com

Teie 19.09.2023. a

Meie 10.10.2023. a nr 1.1-12/19281-3

Vastuskiri teabenõudele

Avaliku teabe seaduse alusel esitame vastuse teabenõudele.

1. Kas patsiendid on esitanud kaebusi üldhambaarstide peale seoses ortodontia, endodontia (sh laste hambaravi) ja näo- ja lõualuukirurgia teenuste osutamisega nende poolt? Kui palju on selliseid kaebusi esitatud viimase 5 aasta jooksul (palume esitada andmed erialade kaupa)?

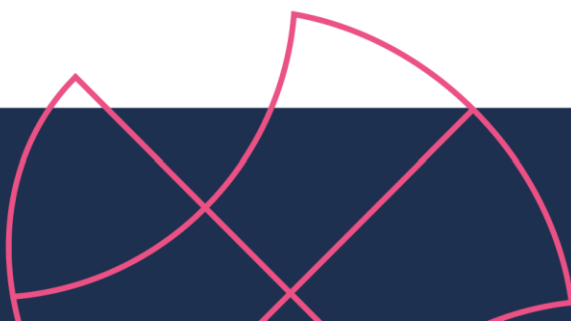
Eestis eristatakse tervishoiuteenuste korraldamise seaduse (TTKS) § 20 lõike 2 alusel antud määruse kohaselt hambaarste ja erihambaarste, kelleks on näo-lõualuudekirurg, ortodont, restauratiivse hambaravi eriarst. Tervisekassa võtab kindlustatud isikutel üle tasu maksmise kohustuse Tervisekassa tervishoiuteenuste loetelus (TTL) toodud teenuste eest, lähtudes muu hulgas ravi rahastamise lepingus kokkulepitust. Ravi rahastamise lepingus on eristatud rahastatava teenusena hambaravi, näo-lõualuudekirurgia ja ortodontia teenust. Ainuüksi restauratiivse hambaravi teenuse osutamiseks Tervisekassa praegusel hetkel ravi rahastamise lepinguid ei sõlmi.

Tervisekassa saab tuua välja statistika Tervisekassa poolt rahastatud teenuste põhiselt, mitte teenuseosutajapõhiselt.

Tervisekassa saab anda statistikat ainult nende patsientide osas, kes on pöördunud kaebusega Tervisekassa rahastatud teenuste osas. Kaebused, mille lahendamine ei kuulu Tervisekassa pädevusse, edastatakse õigele adressaadile või tagastatakse saatjale neid registreerimata. Dokumentide edastamisel pädevasse asutusse teavitatakse saatjat kirjalikult või telefoni teel.

Tervisekassasse on perioodil 2019 -2023 saabunud kaebusi hambaravi ja hambaravi või hambaproteesi hüvitise teenuste osas 65 korral.

2. Kui palju kaebuseid on esitatud patsientide poolt eriarstide poolt osutatud teenuste osas? Palume eraldi välja tuua ortodontia, endodontia ja näo- ja lõualuukirurgia valdkonnas esitatud kaebused.



Tervisekassa ei erista hambaarstlike eriarstide põhiselt saabunud isikute pöördumisi, mistõttu ei ole võimalik esitatud küsimusele vastata.

3. Mitmel korral viimase 5 aasta jooksul on Tervisekassa rakendanud trahve või muid sanktsioone (või saatnud Terviseametile märgukirja) üldhambaarstile/kliinikule seoses erihambaravi teenuse osutamisega üldhambaarsti poolt? Milliste erialade osas? Palume eraldi välja tuua ortodontia, endodontia ja näo- ja lõualuukirurgia valdkonna statistika.

Tervisekassa on saatnud Terviseametile 2 teavitust.

Tervisekassa järelevalve süsteemse monitoorimise ja isikute raviarvete vaidlustamise korral esitatakse rikkumiste korral tagasinõue.

Samas tervishoiuteenuste osutaja poolset eksimuste avastamisel on raviasutusel võimalik raviarved tühistada ja seejärel korrektselt esitada, mille kohta eraldi arvestust ei peeta.

Tervisekassa on teinud küsitud perioodil lepingupartneritele kahju hüvitamise nõudeid järgmiselt:

Ortodontia 40 korral;

Suu-, näo- ja lõualuudekirurgia 8 korral;

Hambaravi sh hambaravihüvitis 558+20 korral.

Äärmusliku karistusmeetmena on leppetrahve rakendatud viiel korral, mille põhjuseks on olnud teadlik hõlptulu teenimine osutamata teenuste tasumiseks esitamise näol.

4. Mitmel korral viimase 5 aasta jooksul on Tervisekassa rakendanud trahve või muid sanktsioone (või saatnud Terviseametile märgukirja) seoses teenuse kvaliteediga eriarsti poolt osutatud teenuste osas? Palume eraldi välja tuua ortodontia, endodontia ja näo- ja lõualuukirurgia valdkonna statistika.

Palun vaadake eelmist küsimust.

5. Palume esitada erihambaravi erialade (suu-, näo- ja lõualuukirurgia; ortodontia; restauratiivne hambaravi) alla kuuluvate teenuste loetelu koos õigusliku alusega. Teisisõnu, palume esitada loetelu teenustest, mida võib Tervisekassa hinnangul osutada ainult a) näo- ja lõualuukirurgia eriarst; b) ortodont; c) restauratiivse hambaravi eriarst (üleüldiselt, sõltumata Tervisekassa poolsest hüvitamisest).

Tervisekassa rahastab TTL-is välja toodud tervishoiuteenuseid arstliku eriala pädevusele vastavalt.

Kõik hambaravi eriarstid Eestis on omandanud hambaarsti kutse. Seega võivad nad osutada kõiki hambaraviteenuseid. Erihambaarsti kutse omandanud hambaarstid saavad osutada teenuseid oma erialast lähtuvalt. TTKS § 3 lõike 2 kohaselt võib tervishoiutöötaja osutada tervishoiuteenuseid selle omandatud kutse või eriala piirides, mille alusel ta on registreeritud tervishoiukorralduse infosüsteemis.

Tervisekassa lepinguga näo-lõualuudekirurgia eriala teenuste osutaja kasutab TTL koode oma eriala teenustest lähtuvalt, kuid näiteks operatsioonikoodidega (TTL § 54) koos ei tohi kasutada hambaravi koode (TTL § 77).

Ortodont võib osutada hambaraviteenuseid ja ortodontia teenuseid Tervisekassa rahastatud lepingu raames.

Restauratiivse hambaravi eriarst võib osutada Tervisekassa rahastatud lepingu raames hambaraviteenuseid.

6. Palume selgitada, kas laste hambaravi ja juureravi kuuluvad erihambaravi (restauratiivne hambaravi) eriala alla. Palume selgitada, kas hamba eemaldamine ja augmentatsioon kuuluvad erihambaravi (näo- ja lõualuukirurgia) eriala alla.

Tartu Ülikooli hambaarstiteaduse eriala õppekava lõpetanu omab teadmisi järgmiste erialaainete osas: suu- ja hambahaigused, suu-, näo- ja lõualuukirurgia, hammaste proteesimine, hambahaiguste ennetus, lastestomatoloogia ja ortodontia. Pärast viieaastast hambaarstiõpet saad jätkata õpinguid residentuuris, et omandada ortodonti, suu-, näo- ja lõualuukirurgi või restauratiivse hambaravi eriarsti kutse ja nad on seaduses nii eristatud.

Allikas: <https://ut.ee/et/oppekavad/hambaarstiteadus>

Tervisekassa ei erista lepinguliselt restauratiivset hambaravi. Erialaorganisatsioonid ei ole pöördunud Tervisekassa poole sooviga eristada restauratiivse hambaravi lepingu erialana ja selle raames osutatavaid teenuseid.

Hambaarst saab hambaraviteenuseid põhiõppe lõpetamise järgselt osutada erialaorganisatsioonide poolt tunnustatud pädevustele vastavalt.

7. Kas vastab tõele, et Tervisekassa hüvitab üldhambaarsti poolt osutatud juureravi ja laste hambaravi teenuse osutamise patsiendile?

Jah, Tervisekassa hüvitab hambaarsti poolt osutatud juureravi ja laste hambaravi teenuse osutamise patsiendile, lähtudes RaKS-s, TTL-s sätestatud ja ravi rahastamise lepingus kokkulepitud tingimustest.

8. Millisel põhjusel aktsepteeritakse juureravi ja laste hambaravi teenuste osutamist üldhambaarsti poolt, kuid lihtsamate ortodontiliste teenuste osutamist mitte? Palume selgitada õiguslikku alust ja põhjendada, milles seisneb erinevus lihtsamate ortodontiliste teenustega.

Hüvitamise õiguslikuks aluseks on TTL. Ortodontia teenuste seas pole erialaorganisatsioonid teinud ettepanekut eristada hambaarsti pädevusse kuuluvaid teenuseid.

9. Millises ulatuses osutavad Tervisekassa andmetel laste hambaravi erihambaarstid ja millises ulatuses üldhambaarstid (protsentuaalselt)? Kas on võimalik eristada, milliseid teenuseid osutavad laste hambaravis üldhambaarstid ja milliseid teenuseid erihambaarstid või osutavad mõlemad samu teenuseid?

Tervisekassa ei kogu andmeid ravi rahastamise lepingu alusel laste hambaravi osutavate hambaarstide erialase pädevuse kohta. Laste hambaravi teenuse osutamiseks ravi rahastamise lepingu sõlmimisel kontrollib Tervisekassa, kas tervishoiuteenuse osutaja juures töötavatel arstidel on hambaarsti kutse. Erihambaarsti kutse olemasolu laste hambaravi teenuse osutamiseks vajalik ei ole, mistõttu selle kohta eraldiseisvalt ka andmeid ei koguta.

TTL-is ei ole eristatud restauratiivse hambaravi eriarstiabi teenuskoode.

10. Kas vastab tõele, et Tervisekassa hüvitab üldhambaarsti poolt osutatud tarkusehamba eemaldamise kuni 19-aastastele? Millisel põhjusel aktsepteeritakse tarkusehamba eemaldamist üldhambaarsti poolt, kuid lihtsamate ortodontiliste teenuste osutamist mitte? Palume selgitada õiguslikku alust ja põhjendada, milles seisneb erinevus lihtsamate ortodontiliste teenustega.

Tervisekassa hüvitab hambaarsti poolt osutatud teenustena “Hamba või implantaadi eemaldamine osteotoomiaga”, kood 52453; “Ühe juurega hamba, sh piimahamba eemaldamine”, kood 52450, “Mitme juurega jäävhamba või piimahamba raskendatud eemaldamine”, kood 52451, “Sügavalt murdunud jäävhamba või purunenud hamba eemaldamine”, kood 52452. Hüvitamise õiguslikuks aluseks on TTL. Näo-lõualuudekirurgia teenuste osas on erialaorganisatsioon toonud välja protseduurid, mis kuuluvad hambaarsti pädevusse.

Ortodontia teenuste seas pole erialaorganisatsioon eristanud hambaarsti pädevusse kuuluvaid teenuseid.

11. Palume välja tuua ortodontiliste teenuste ravijärjekordade andmed kogu Eesti kohta viimasel 5-l aastal.

Tervisekassa ei kogu lepingupartneritelt perioodiliselt andmeid ravijärjekordade kohta, kuid meil on õigus partneritelt seda infot küsida (seejuures ei saa välistada valeandmete esitamist TTO poolt). Tervisekassa lepingupartnerid peavad tagama lepingus kokkulepitud teenuse kättesaadavuse lepingus kokkulepitud mahus kogu lepinguperioodi jooksul.

Üleriigiliselt saab Tervisekassa mõõta erialade-teenuste ooteaegu nende TTO-de osas, kes on liidestunud üleriigilise digiregistratuuriga (ÜDR). ÜDR liidestumine ei ole hambaravidele kohustuslik.

12. Palume välja tuua ortodontiliste teenuste kättesaadavuse näitajad patsiendi jaoks viimasel 5-l aastal.

Tervisekassa on sõlminud ravi rahastamise lepingud ortodontilise teenuse pakkumiseks TTO-dega, kes peavad tagama teenuse kättesaadavuse kogu lepinguperioodi jooksul lepingus kokkulepitud mahus ja tingimustel.

13. Palume selgitada, mida on ette võetud või plaanitakse ette võtta ravijärjekordade lühendamiseks ortodontia valdkonnas?

Tervisekassa on võimaldanud uutele partneritele ortodontia lepinguga liitumise kahel korral aastas. Tervisekassa on loonud võimalused e-konsultatsiooni rakendamiseks hambaarsti ja ortodonti vahel.

14. Palume välja tuua teiste erihambaarstide erialade (suu-, näo- ja lõualuukirurgia ning restauratiivne hambaravi) teenuste ravijärjekordade andmed (erialade kaupa) ning kättesaadavuse näitajad patsiendi jaoks kogu Eesti kohta viimasel 5-l aastal.

Suu-, näo- ja lõualuukirurgias on võimalik ravijärjekorra pikkusega tutvuda siin: [Ravijärjekord \(tervisekassa.ee\)](https://www.tervisekassa.ee). Kuivõrd hambaraviteenuste ravijärjekorda ei pea pidama üleriigilises digiregistratuuris, siis ei ole võimalik operatiivselt Tervisekassa lepingupartnerite juures olevaid ravijärjekordi jälgida.

15. Palume esitada aastate kaupa kõikide Tervisekassa poolt kompenseeritud ortodontiliste teenuste arvu vastavalt Tervisekassa tervishoiuteenuste loetelus esitatud teenuste nimekirjale viimasel 5-l aastal – st mitu ravijuhtu on igal aastal iga teenuse osas kompenseeritud.

2022. aastal rahastas Tervisekassa 20 383 lapse ortodontiateenust 10 miljoni euro eest.

2021 . aastal rahastas Tervisekassa 20 454 lapse ortodontiateenust 9 miljoni euro eest.

2020. aastal rahastas Tervisekassa 19 887 lapse ortodontiateenust 7 miljoni euro eest. Ravi saanud laste arvu vähenemisele avaldas suurt mõju plaanilise ravi peatamine COVID-19 eriolukorra ajal.

2019. aastal rahastas Tervisekassa 20 645 lapse ortodontiateenust 6,9 miljoni euro eest.

2018. aastal rahastas Tervisekassa 21 274 lapse ortodontiateenust 6 miljoni euro eest.

Allikas: <https://www.tervisekassa.ee/hambaravi>

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Tiina Sats

Raviteenuste osakonna juhataja

Koopia: Terviseamet

info@terviseamet.ee